

ABONEMENT

Pour un an D. 2
Edition spéciale 500 Ptrs.

ADRESSE

“İdjtihad,,Constantinople

Téléph. St. 865
XXV ème ANNÉE
15 Décembre 1929

İCTİHAT

Türkçe ve Fransızca
İLMÎ, EDEBÎ, İKTİSADÎ
No: 287

ABONEMAN:

Seneliği [24Nüsha]Türki-
ye için 21/2, hariç için 2
D. Âlâ kâğıdı 5Liradır

İDAREHANESİ

Cıgaloğlunda İctihat Evi

Tarihi Te'sisi:

1904 — Genève

Yirmi beşidci sene

15 Kânunuevvel 1929

İNKİLÂP

Dedi ki "Bu işler acele oldu
Vakitsiz doğurduk cümhuriyeti
Şapka ile hurufat mes'ele oldu
Değildi birinin hiç daha vakti!,"

Dedim ki: A hocam haklısın amma
Bu yeni derslerden alacağın yok!
Atıldı Eskiye papuçlar dama
Zulmetsin nur ile dolacağın yok!

İnkılap yapılmaz istişareyle
Kanunla, meclisle, istihareyle
Paşayla, ağayla, efendi, beyle,
Harp ile, minnetle yahut parayla!

İnkılâp: tarih, dil, adetler ve kan;
Maşerî bünyenin olgunluğudur.
Yahud da bu olgun bünyeden doğan
Dehanın bir sırrı dolgunluğudur.

Ona yok program, ona yok nizam
Hikmetin fevkinde, ilmin fevkinde!
"İş başı," ibadet bizlere hocam
Çalışmak ayındır bu yeni dinde!

Dr. Kaya 1928

Sinir hastası ve fırtına

Dışarda fırtına var, işte gökreyor ruzgâr,
Homurdayor deli ruzgâr, dışarda fırtına var,
Odandayım. Yine yalnız bakışlarım korkak...
Duyuşlarım yine çılgın; bir iskelet olarak

nde raks ediyor durmadan ölen her dem.
urkuyorum; benziyor büyük gölgem

bir bikarar hasta dive.
m; bir fısıltı var yine. Ve

benzi sap sarı mum,
ya yoklıyorum,
boğarak.

maleddin

Tevfik Fikret

ve

Psychanalyse Tetkikleri

Doktor A. İzzettin

— 6 —

Fikretin en canlı parçalarını teşkil eden bu eserlerin manası şairin gayri meş'urunda pek büyüktür.

Haleti mekniyesini muhafaza eden peder husumeti şeklini değiştirerek, onu makul, muhik gösterecek vatanperverane bir isyan haline sokuyor. Bariz bir düşmanlık yerine tenkit ve telehhüfler ikame edilerek bütün kabahatler muhite atılıyor. Erkek çocukta pedere karşı duyulan bu adavet, aynı zamanda — Fakat bu yegâne sebep değildir! — valideye karşı şiddetli bir merbutiyet, bir meyelanı aşıkanehin husulüne sebep olur, Peder valideye tesahup etmekle onu oğlunun elinden alır, bu ise çocuğun lâyezal hod perestimini yıkmaya sâidir. Valide tesebüttü bu suretle meydana çıkar. [1] Pederin evdeki tahakkümü (Tecdidi izdivace bakınız.) Çocuğu sıkır ve artık Oedip mudilâsı teessüs [2] etmiş bulunur.

Peder husumeti ile sıkıca alâkadar olan diğer ve gayet mühim bir mudilâda (Complexe de mutilation) [3] = İhsa mudilâsıdır. Bu mefhum gerek ruh hastalıklarında ve gerekse mitocojide oynadığı rol hasebile mühim olduğundan biraz malûmat vermek lâzımgeliyor.

Bu mefhum hakkında Freud: "Erkek çocuk diyor, nazarı istigramını ilk defa olmaküzere tenasüli sahaya çevirdimi kendi uzvi tezkirinin tahtı tesirine düşmekten hali kalmaz. Vucudunun bu kısmını o kadar mühim bir şey telekki eder ki kendisine benzeyen diğerlerindede onun mevcudiyetinden şübhe etmez ve bu (Tip) den gayri bir cins olacağını keşif edemediğinden, kadınlarda dahil olmak üzere bütün nev'i beşerde bir nevi üzvi tenasüli kendi uzvine benzer bir uzvi tezkir arar bu

111 Pederin ortadan gaip olduğu "vakit, seyyahat,, anlarında da valide tesebüttü şiddetlenir.

121 Mudilâ "Complekse,,. Burad bu mefhuma ait fazla izahata yer yoktur. Hullet veya teessüriyet cihetile kıymeti yüksek ve gayri meşru'da kalan bir haleti tevettüriye şeklinde alabiliriz.

Müracaat. "Bleuler: psychiatry,, İngilizce

"Brill: psychanalysey,,

131 Complekse de Castration.

fikir onda o kadar yerleşir ki küçük kızların âzasını reyelayn gördüğü halde de fikrini tas-hih edemez.. Müşahede ona iki farklı uzvi tenasülli gösteriyor: Demek ki bu uzuv eksik.. İşte onun için korkunç bir şey! o vakit çocuk düşünür bu uzuv kııda yoksa da belki haleti mebvada kalmıştır zehabına varır. Müteakip müşahedeler bu fikri de sarsdığından artık üçüncü bir nazariye baş gösterir. bu uzuv (yani erkek uzvu) kızlarda da vardı.

... lâkin kesilmiştir faraziyesi yer tutar. Düşüncenin bu terekkesi çocuğun acı fakat şahsi bir tecrübesile karşılaşır. O da kendi uzvi tezkerile oynarsa, uzvundan mahrum edilebileceği zehabına düşer. Ceza olmak üzere pederinin, onun uzvunu keseceğini düşünür. O günden itibaren nisa uzvi tenasülesi onun içini adi muhakkar, bir şey olur.

(İhsa Mudilesi). Bu mudla husul bulmadan evvel çocuğun nazarında kadın cazip bir mevcut iken çocuk temayülüti şehevaniyesini nisa uzvuna bakmakla tatmin ederdi. Basarı bir tecessüs hissi vardı, Kendi uzvile diğerlerininkini karşılaştırmaya çalışırdı.

Validenin telkin ettiği aşk hissi yavaş yavaş mertebeli kusvaya erdiğinden, bu tecessüs hissi validenin uzvuna raptı kalp eylemesine sebep olur. Bilâhara bu uzvun bir uzvu tezkir olmadığı anlaşıncı bu merbutiyet ve temayül ekseriya aksi cihete döner. Nefret tevellüd eyler. O suretle ki bulûğ anında bu hal ruhi bir ademi iktidara, kadın nefretine, devamlı bir homoseksü [1] alite ye münce olabilir. Görülüyor ki İhsa mudilâsı bir taraftan peder husumetine dayanıyor. Peder uzvi kesecek tehlikeli edilen bir adam oluyor. Diğer taraftan da validenin uzvuna olan iştihak dolayısıyla valide tesebbüti, bazan da valide (kadın) Nefreti doğabiliyor. "Çocuğun bu tenasüli merakı erken hatta 3 yaşından evvel başlar," [2] "lâkin söyliyelim ki bu tecessüs merakı, cinsler arasındaki farkı görerek uyanmış değildir. Erkek çocuk iki cins oldu güüü bilmez," Zaten "çocuğun ilk tenasüli alâkası, bidayette, tevellüd filina ma'tufdur," Yani mes'elehin esası, Thebes şehrindeki Sphenks [evibhevil] muammasından başka bir şey değildir," Sphenk muamması, mitolojide (Oedip) muamması diye anıldığından Freud Oedip mudilasını buradan almıştır.

Sphenks (Ebulhevl) kadın vücuduna arslan pençesine malik bir Mısır ucubesidir. Yunan mitolojisi bunu kendi memleketine nakletmiş ve (Thebes) şehrine yerleştirmiştir. Mars namındaki harp allahı, (dragon) un katli üzerine halkın başına musallat edecek bir şey aramış ve bu Sphenksi bulmuştur. Bu belâ Delphe ile Thebes ovasındaki yolda durarak yolculara muamma sorar ve halledemeyenleri denize [1] atarmış. Bu sıralarda kiral (Laius) ve kraliçe (Jocast) ın bir oğlu olmuş kahin bu tevellüdü meş'um bulmuş ve çocuğun pederini öldürüp validesile evleneceğini söylemiş, (Oedip) ödip ismi verilmiş olan nevzat tardedilmiş. Bir çoban nnu bulmuş ve büyüt-müş evlât edinmiş. Bir gün her nasılsa pederini öldüreceği hakkındaki sözleri duymuş olan Oedip pederi zannettiği çobani öldürmemek için evden kaçmış. Fakat yolda Phocide geçi-dinde, tanımadığı hakiki pederine rast gelmiş ve bir kavga üzerine onu öldürmüştü.

Biraz sonra yolda muamma soran Sphenkse rast gelmiş ve muammayı derhal hallettiğinden.. bundan muğber olan Sphenk hiddetinden kendisini denize atarak intihar etmiş. Bu belâdan kurtulan Thebes halkı Oedipi kiral yapmışlar ve dul kraliçayı da ona vermişler.. Ondan Oedipin kızları bile olmuş.. Seneler sonra validesile evlendiğini keşfeden Oedip kederinden kendi gözlerini oymuş (İhsa mudilâsı) ve sarayda inzivaya çekilmiş.. ve bir müdet sonra oğulları onu hal ve tard etmişler. Oedip yanında kızı Antigone ile dağları dolaşmış, nihayet Attique vefat etmiş. İşte ker-raren bahsolunan Oedip muamması budur.

Dikkat olunursa peder husumeti (Kıralın katli ve valide tesebbüti (Kıraliçanın tezvici) şeklinde ifade edilmiştir. İhsa mudilâsı ise (Oedipin kendi gözlerini oyması; Sphenks in intiharı) suretinde gözüküyor. Hikâyenin arkasındaki hakiki medlulu ararsak, Oedipin aradığı şey'in gizli bir aile sırrı ve hangisinin muammasında bütün bir şehir (ve ya dünya) halkını alâkadar eden bir mes'ele olduğu anlaşılır. Bu da sırrı tevellüd ve tenasuldür. Şunu söyleyememki sphinksin bu medlulu pychanalysin gayri sahalarda çok evvelden meydana konulmuştu.

(Hal etmedi bu buğazın sırrını kimse Bin kafiye geçdi, hükümeden fuzalardan tabirile bütün düşüncelerimiz bu sırrın bir zubdesidir.

III (Kompleks) lerin ifadesi.
Tevfik Fikretin aşyanında

[1] Su ve deniz Psychanslys de muhimdir,

[1] Teonart « Freud » S. « 98 - 99 »

[2] Psychalniyse « medhal » S. « 341 »